

ROZPRAWY
SPOŁECZNO-EKONOMICZNE
ŁUŻYCKIEJ SZKOŁY WYŻSZEJ

ROZPRAWY
SPOŁECZNO-EKONOMICZNE
ŁUŻYCKIEJ SZKOŁY WYŻSZEJ

3

ŻARY – POZNAŃ 2022

ZBIGNIEW BUJKIEWICZ

GOSPODARKA ZIEMI LUBUSKIEJ
„CENTRALNIE PLANOWANA”
1945-1989

ŻARY – POZNAŃ 2022

Projekt okładki:
Wydawnictwo Rys

Zdjęcie na okładce:
Rodzina przesiedleńców z Kresów Wschodnich w otwartym wagonie, 1945 rok
(Archiwum Państwowe w Zielonej Górze, Komitet Wojewódzki PZPR w Zielonej Górze, sygn. 3666)

Recenzja:
dr hab. Dariusz Aleksander Rymar, prof. AJP

Rada Redakcyjna:
dr Roman Maciej Józefiak (przewodniczący)
dr Żywia Leszkowicz-Baczyńska
mgr Agnieszka Maj (zastępca przewodniczącego)
mgr Urszula Komarnicka

Copyright by: Zbigniew Bujkiewicz
Copyright by: Wydawnictwo Rys

Wydanie I,
Żary – Poznań 2022

ISBN 978-83-66666-88-7
ISBN 978-83-959475-2-0

Seria wydawnicza

Rozprawy społeczno-ekonomiczne
Łużyckiej Szkoły Wyższej
3 (2022)

Łużycka Szkoła Wyższa
im. Jana Benedykta Solfy w Żarach
ul. Pszenna 2b, 68-200 Żary
tel. 68 363 00 55
tel. kom. 697 142 287
<https://lsw.edu.pl>
e-mail: lsw@lsw.edu.pl

Wydawnictwo Rys
Dąbrówka, ul. Kolejowa 41
62-070 Dopiewo
tel. 600 44 55 80
e-mail: tomasz.paluszynski@wydawnictworys.com
www.wydawnictworys.com

Wydawnictwo punktowane uwzględnione
w „Wykazie wydawnictw publikujących
recenzowane monografie naukowe”
opublikowanym przez
Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
w dniu 17 grudnia 2019.
Identyfikator wydawnictwa: 73900

Spis treści

Wstęp	11
1. Lata 1945-1949 – stan wyjściowy gospodarki lubuskiej po drugiej wojnie światowej	13
1.1. Osadnictwo na Ziemi Lubuskiej.....	13
1.2. Przejmowanie majątku przemysłowego	17
1.3. Planowanie gospodarcze	20
1.4. Stan i uruchamianie przemysłu na Ziemi Lubuskiej.....	22
1.4.1. Zaopatrzenie w energię elektryczną	22
1.4.2. Gorzów Wielkopolski.....	24
1.4.3. Gubin	27
1.4.4. Iłowa	28
1.4.5. Jasień	29
1.4.6. Kostrzyn	29
1.4.7. Koziczyn – Prochowice powiat słubicki	30
1.4.8. Kunice Żarskie.....	30
1.4.9. Leszno Górne.....	31
1.4.10. Lubsko	31
1.4.11. Łęknica	32
1.4.12. Małomice.....	33
1.4.13. Nowa Sól	33
1.4.14. Nowogród Bobrzański (Krzystkowie).....	35
1.4.15. Osiecznica powiat krośnieński	35
1.4.16. Otyń.....	35
1.4.17. Wysoka między Międzyrzeczem a Sulęcinem	36
1.4.18. Przewóz-Sanice powiat żagański	36
1.4.19. Sulęcín	36
1.4.20. Szprotawa	37
1.4.21. Świebodzin	37
1.4.22. Witnica.....	38
1.4.23. Wymiarki	38
1.4.24. Zielona Góra.....	39
1.4.25. Żagań.....	42
1.4.26. Żary	42
1.5. Bilans okresu odbudowy	43
2. Dekada lat 50. XX wieku.....	47
2.1. Plan sześcioletni 1950-1955	47

2.2.	Investycje w przemyśle kluczowym województwa zielonogórskiego.....	50
2.3	Problemy z zagospodarowaniem nieczynnych obiektów przemysłowych.....	53
2.4.	Eliminacja „elementów kapitalistycznych” i rozwój uspołecznionej drobnej wytwórczości.....	57
2.5.	„Socjalizacja rolnictwa”	60
2.6	Degradacja społeczna i gospodarcza strefy nadgranicznej	63
2.7.	Kryzys zaopatrzeniowy lat 1950-1952.....	72
2.8.	Plan pięcioletni 1956-1960.....	73
2.9.	Zagospodarowanie obiektów nieczynnych i niewłaściwie wykorzystanych.....	78
2.10.	Zielone (i czerwone) światło dla inicjatywy prywatnej	79
2.11.	Nowa polityka rolna	83
2.12.	Aktywizacja strefy nadgranicznej	86
2.13.	Bilans dekady lat 50.	88
3.	Dekada lat 60. XX wieku.....	95
3.1	Uwagi wstępne	95
3.2.	Plan perspektywiczny województwa zielonogórskiego 1961-1975 (1980).....	96
3.3.	Plan pięcioletni 1961-1965.....	103
3.4.	Aktywizacja gospodarcza pogranicza	109
3.5.	Plan pięcioletni 1966-1970.....	112
3.6.	Bilans dekady lat 60.	119
4.	Dekada lat 70. XX wieku.....	125
4.1.	Uwagi ogólne.....	125
4.2.	Plan pięcioletni województwa zielonogórskiego na lata 1971-1975 ...	129
4.3.	Plan perspektywiczny rozwoju województwa zielonogórskiego do 1990 roku.....	140
4.4.	Plan pięcioletni województwa gorzowskiego na lata 1976-1980.....	147
4.5.	Plan pięcioletni województwa zielonogórskiego na lata 1976-1980 ...	152
4.6.	Bilans dekady lat 70.	156
5.	Dekada lat 80. XX wieku.....	165
5.1.	Uwagi wstępne	165
5.2.	Główne założenia narodowych planów gospodarczych Polski w latach 1983-1990	170
5.3.	Ogólna sytuacja gospodarcza Ziemi Lubuskiej na początku lat 80. XX wieku.....	173

5.4. Plan społeczno-gospodarczy województwa gorzowskiego na lata 1983-1985	174
5.5. Plan społeczno-gospodarczy województwa zielonogórskiego na lata 1983-1985	175
5.6. Plan społeczno-gospodarczy województwa gorzowskiego na lata 1986-1990	178
5.7. Plan społeczno-gospodarczy województwa zielonogórskiego na lata 1986-1990	180
5.8. Bilans dekady lat 80. XX wieku.....	183
Bilans gospodarczy epoki planowania centralnego na Ziemi Lubuskiej.....	189
Wykaz wykorzystanych źródeł archiwalnych i opracowań.....	193
Źródła archiwalne (zespoły)	193
Opracowania	193
Spis ilustracji.....	197